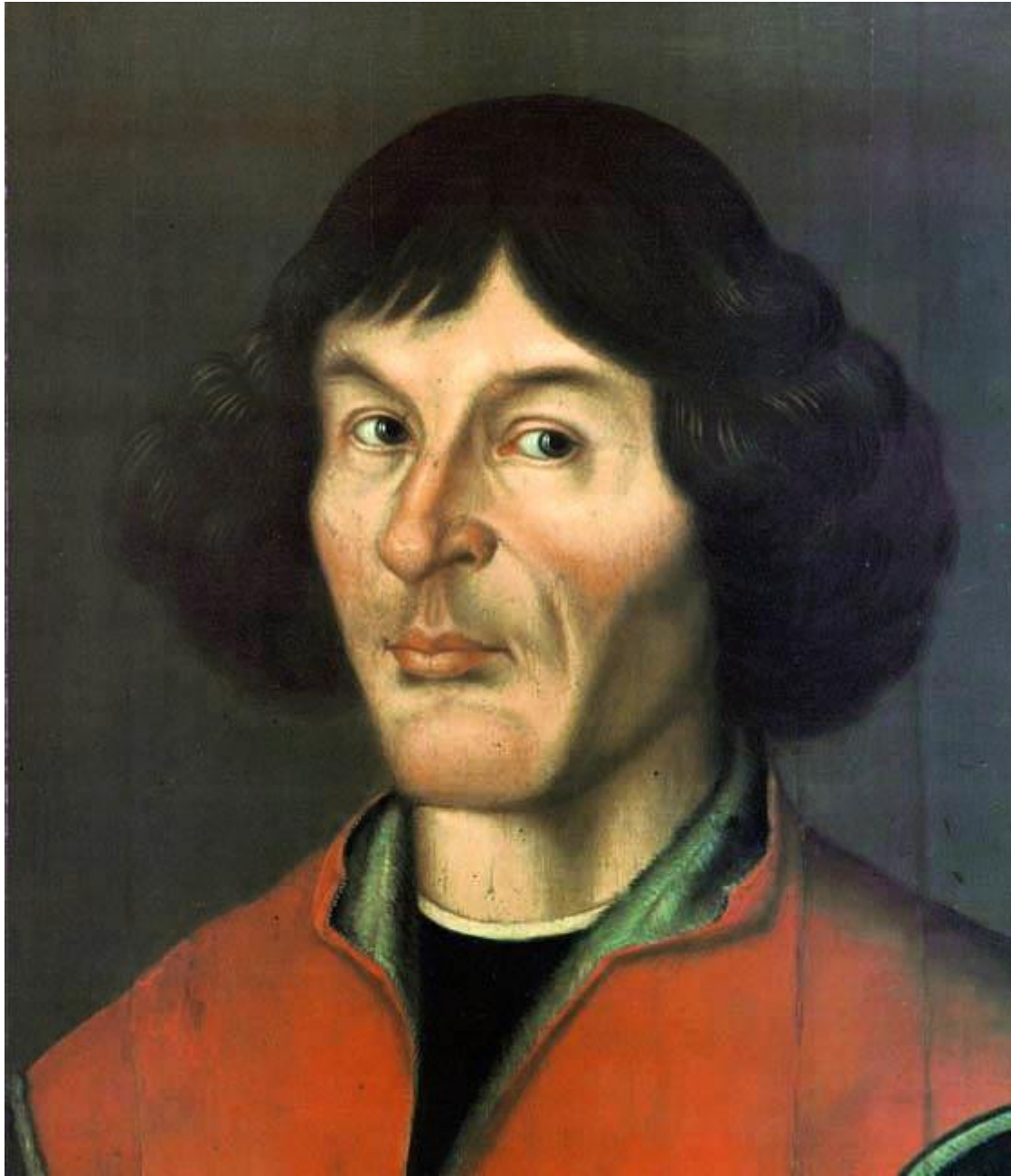

Patron

MIKOŁAJ KOPERNIK

Dzieciństwo i edukacja

Urodzony w Toruniu 19 lutego 1473 roku w rodzinie kupca Mikołaja i Barbary z domu Watzenrode. Miał trójkę rodzeństwa: Barbarę, Andrzeja i Katarzynę. Osieroconym po śmierci ojca Mikołajem zaopiekował się brat matki Łukasz Watzenrode, wybrany w 1489 roku na biskupa warmińskiego.

Dzięki staraniom wuja Kopernik skończył w 1491 roku naukę w szkole św. Jana w Toruniu i rozpoczął studia na Akademii Krakowskiej, które skończył bez uzyskania tytułu magister artium w 1495. W tym też roku przyjął z rąk wuja niższe święcenia kapłańskie i został kanonikiem warmińskim.

W 1496 roku rozpoczął studia prawnicze w Bolonii, w roku 1500 odbył praktykę prawniczą w kancelarii papieskiej w Rzymie, a w roku następnym uzyskał zgodę na rozpoczęcie kolejnych studiów medycznych w Padwie, kontynuując studia prawnicze.

W 1503 roku w Ferrarze został doktorem prawa kanonicznego, a w Padwie skończył studia medyczne i uzyskał prawo do wykonywania praktyki lekarskiej.

Działalność

Z nominacji kapituły warmińskiej został w 1507 roku osobistym lekarzem biskupa warmińskiego. W tym samym roku opracował „Komentarzyk” (Commentariolus) o teoriach ruchu ciał niebieskich, pierwszy zarys teorii heliocentrycznej i rozpowszechnił go w licznych odpisach. W roku 1510 przeniósł się do Fromborka i sporządził mapę Warmii.

Wraz z kapitułą warmińską złożył w 1512 roku przysięgę wierności królowi Polski Zygmuntowi I. Na apel Soboru Laterańskiego w 1513 roku opracował i wysłał do Rzymu własny projekt reformy kalendarza.

Mikołaj Kopernik nabył dom we Fromborku w miejscu dogodnym do obserwacji astronomicznych, a na jego zapleczu zbudował płytę obserwacyjną i sporządził instrumenty astronomiczne.

W latach 1516-1519 pełnił urząd administratora dóbr kapituły z siedzibą w Olsztynie. Zasiedlił nowych osadników w dobrach kapituły i przygotował skutecznie olsztyński zamek do obrony przed spodziewanym atakiem Krzyżaków w czasie wojny pruskiej.

Pełnił wiele urzędów: był posłem, kanclerzem, wizytatorem i administratorem kapituły. Współpracował z Bernardem Wapowskim w opracowaniu mapy Królestwa Polskiego i Litwy.

W 1517 r. napisał pierwszą wersję traktatu monetarnego Meditata (Rozmyślanie), a dokładniej N.C. Meditata XV. Augusti anno domini MDXVII.

W 1519 r. napisał drugą wersję traktatu monetarnego Tractatus de monetis (Traktat o monetach).

17 marca 1522, na zjeździe stanów Prus Królewskich w Grudziądzu wygłosił traktat o monetach pod nazwą De estimatione monete (O szacunku monety). Sejmik nie podjął żadnych decyzji w sprawach monetarnych na skutek braku wysłanników wielkiego mistrza krzyżackiego Albrechta Hohenzollerna oraz sprzeciwu delegatów miast pruskich: Gdańska, Torunia i Elbląga, które obawiały się utraty przywilejów menniczych. Kopernik postulował bowiem między innymi o jedną mennicę dla całych Prus.

W 1528 r. ukończył Monetae cudendae ratio (Sposób bicia monety). Reforma monetarna na terenie Korony została przeprowadzona zgodnie z memoriałem Justusa Ludwika Decjusza (mincerza i doradcy królewskiego), który w latach 1528-1535 zarządzał królewską mennicą w

Toruniu. Reforma na terenie Prus została wprowadzona dopiero 20 maja 1528 roku i wprowadziła na tym terenie nową zreformowaną monetę oraz taką samą stopę menniczą jaka była w Koronie.

Kopernik został zatwierdzony w 1537 roku przez króla jako jeden z czterech kandydatów na biskupa warmińskiego. W Bazylei w 1541 roku wyszło drukiem drugie wydanie *Narratio prima*, a Mikołaj Kopernik dokonał ostatniej w swym życiu obserwacji astronomicznej (zaćmienia Słońca). Zmarł we Fromborku 24 maja 1543 roku.

Wkład Kopernika w rozwój nauki:

- sformułowanie teorii heliocentrycznej (astronomia)
- sformułowanie prawa Kopernika-Greshama (ekonomia)
- sformułowanie twierdzenia Kopernika (geometria)

Poszukiwania grobu Kopernika

Grobu Mikołaja Kopernika poszukiwano kilkakrotnie. Pierwsze takie prace podjęło Warszawskie Towarzystwo Naukowe w 1802 roku, kolejne przeprowadzono w 1909 i 1939. Prawdopodobnie w czasie II wojny światowej poszukiwania prowadzili także Niemcy a po jej zakończeniu Rosjanie. Wszystkie te próby zakończyły się niepowodzeniem. Od roku 2004 podejmowane były próby odnalezienia grobu Kopernika w archikatedrze we Fromborku przez zespół prof. Jerzego Gąssowskiego oraz pracowników Instytutu Antropologii i Archeologii Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku. Wiadomo było, że ciało 70-letniego astronoma pochowano pod podłogą przy ołtarzu, którym się opiekował. Dokładne miejsce spoczynku Kopernika od kilkuset lat pozostawało jednak zagadką. W 2004 nie udało się odnaleźć szczątków astronoma, lecz podczas poszukiwań odkryto kilka innych grobów z różnych epok. W 2005 roku poszukiwania zaowocowały odnalezieniem trumien i kilku szkieletów. Dokładne wyniki badań potwierdziły, że jeden z niekompletnych szkieletów należał najprawdopodobniej do Kopernika. Świadczy o tym m.in. pozytywny wynik porównania zrekonstruowanego wyglądu twarzy na podstawie odnalezionej czaszki pochowanej osoby (wykonanego przez Centralne Laboratorium Kryminalistyczne – nadkom. mgr Dariusza Zajdla Komendy Głównej Policji) z zachowanymi portretami astronoma. Na etapie prowadzonych badań antropometrycznych i dokumentacyjnych wykonano także skanowanie czaszki (wykonane przez antropologa mgr Sebastiana Tyszczyka i Pracownię Pomiaru Przestrzennego), dokumentacja taka pozwoli między innymi na wykonanie rekonstrukcji twarzy. Wykonanie rekonstrukcji twarzy metodą plastyczną (metoda Gierasimowa) stanowić będzie także weryfikację wcześniej wykonanej rekonstrukcji graficznej (metoda superpozycji), w oparciu o której rezultatu domniemano, iż mamy do czynienia z czaszką Mikołaja Kopernika. Metody plastycznej nie można było zastosować bez uzyskania kopii czaszki, metoda ta polega na oblepianiu czaszki masą plastyczną – zgodnie z morfologią budowy czaszki oraz średnimi grubościami tkanki miękkiej. W metodzie Gierasimowa oblepiona masą plastyczną czaszka stanowi szkielet dla wykonanej rekonstrukcji. Ostateczne potwierdzenie postawionej tezy o tym, że odnaleziona czaszka jest czaszką Mikołaja Kopernika dałoby zbadanie DNA Łukasza Watzenrode (lub innych krewnych), biskupa warmińskiego i zarazem wuja astronoma, jednak miejsce jego pochówku jest obecnie nieznane. W 2006 roku potwierdzono, że to szkielet Mikołaja Kopernika

Imię Kopernika nadawano sandom kosmicznym, instytucjom i obiektom na ciałach niebieskich. Noszą je:

- duży krater na Księżycu (107 km średnicy),
- duży krater na Marsie (292 km średnicy),
- planetoida nr 1322 (orbita 1.86 – 2.99 j.a., okres obiegu 3.77 lat),
- OAO-3 Copernicus (1972-065A) – amerykański satelita do obserwacji w promieniach nadfioletowych i rentgenowskich, działał w latach 1972-1980,
- Kopernik 500 (Interkosmos 9; 1973-022A) – satelita radziecko-polski do badania promieniowania Słońca i jonosfery, działał w roku 1973,
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Centrum Astronomiczne im. Mikołaja Kopernika Polskiej Akademii Nauk (CAMK)

W Toruniu znajduje się również Dom Kopernika będący muzeum poświęconym astronomowi.